

INGEZONDEN.

DE HOMOEOPATHIE IN DE TWEEDE KAMER.

De woorden van Dr. KUYPER in de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben aanleiding gegeven tot een hoofdartikel in dit *Tijdschrift*. Om de quaestie tot haar juiste proportie terug te brengen acht ik het noodig dat artikel te beantwoorden.

Dr. KUYPER heeft blijkbaar den toestand in Amerika op het oog gehad, als hij spreekt van homoeopathische faculteiten. Zooals het medisch onderwijs hier te lande is ingericht, vraagt men hier geen homoeopathische faculteit, allermint een Universiteit. Slechts wordt verlangd, dat er onderwijs worde gegeven in geneesmiddelleer, meer uitgebreid en tredende in de differentieel diagnostiek der medicamenten en dan kliniek volgens het beginsel *similia similibus*. Immers alle andere gedeelten der studie zijn voor allen volkomen dezelfde.

Evenals elk ander gedeelte der geneeskunde heeft de homoeopathie sedert HAHNEMANN voor 100 jaren dit principe verkondigde, zich in verschillend opzicht ontwikkeld. Wil men haar in het kort omschrijven, dan kan men haar noemen: vergelijkende pathologie met de therapeutische toepassing volgens het *similia similibus*. Zij stelt dus als eerste voorwaarde, dat de werking der geneesmiddelen moet worden onderzocht op het gezonde organisme. Experimenten op dieren zijn onvoldoende; zij kunnen slechts de ruwe omtrekken geven, want de subjectieve verschijnselen ontsnappen zoo goed als geheel aan onze waarneming. Hebben nu de objectieve verschijnselen groote waarde voor de diagnose, geen medicus zal de subjectieve verwaarloozen; niet zelden toch zijn er geen of slechts weinig beteekenende objectieve verschijnselen te vinden terwijl de patiënt met zeer ernstige klachten bij den arts komt. Het onderzoek op den gezonden mensch is dus noodzakelijk, zooals zelfs Prof. STOKVIS in zijn voorlezingen toegeeft en door Prof. SCHULZ practisch is aangevat. Het onderzoek op dieren heeft het voordcel, dat men het kan voortzetten, totdat *ad oculos* te demonstreeren veranderingen hebben plaats gegrepen; dat men letale doses kan geven om door sectie het onderzoek voort te zetten. Dat kan bij den mensch niet opzettelijk geschieden en men is dus hier op het toeval aangewezen. Zoo krijgt men een verzameling van de verschijnselen, veroorzaakt door een medicament, die bij het eerste aanzien vaak moeilijk zijn te ontraadselen. Bij nauwkeurig nagaan zal men echter den rooden draad vinden, die hen alle verbindt. Dien draad te vinden is bij eenige niet moeilijk; ik noem als voorbeelden: *aconitum*, *belladonna*, *baptisia*, *phosphorus*; bij andere zal het meer moeite kosten. De eerste eisch is dat men pathologie kent.

Met alle waardeering van de wijze, waarop aan onze Universiteiten de geneesmiddelleer wordt gedoceerd, is het toch niet te ontkennen dat men zich daarbij tot de algemeene omtrekken bepaalt en niet treedt in hetgeen ik genoemd heb vergelijkende pathologie. Eenigszins wordt de geneesmiddelleer

aldus behandeld door Prof. SCHULZ te Greifswald, meer opzettelijk door Prof. BAKODY aan de Universiteit te Buda-Pest. Zulk onderwijs zal niet alleen voor hen, die met homoeopathie bekend willen worden, van dienst zijn, maar zal zeker ook goede vruchten opleveren voor elken student, welke therapeutische richting hij later ook moge volgen.

Het principe „similia similibus” wordt in het aangehaalde hoofdartikel een dogma genoemd. Duizenden en nogmaals duizenden gevallen hebben de juistheid van het beginsel aangetoond. Er zijn meer zulke dogmata en als men dat onwetenschappelijk gelieft te noemen, dan moet men beginnen met aan de astronomen den naam van wetenschappelijke mannen te ontzeggen, omdat zij vasthouden aan het dogma, dat gewoonlijk de wet van NEWTON wordt genoemd. Ik zal geen betoog houden voor de wet „similia similibus” maar er slechts op wijzen, dat zij is gevonden langs inductieven weg en evenals andere natuurwetten berust op feiten.

Is het met de wetenschappelijkheid der allopathie zoo bijzonder goed gesteld, als men telkens, zoodra een fabriek van chemicaliën met iets nieuws voor den dag komt, dat product als geneesmiddel gebruikt, alleen op grond van de chemische samenstelling en op vrij vage aanbevelingen, waarin de uitdrukking „onschadelijk” een voorname plaats inneemt? Ik heb reeds zoo menig middel als een vuurpijl omhoog zien gaan, maar ook na korten tijd even snel weder in vergetelheid zien geraken.

Uit „Prof. STOKVIS' voordrachten over homoeopathie beoordeeld” neem ik over. „Ik ben er zeker van, dat als (een arts) zonder vooroordeel en ernstig „de homoeopathie onderzoekt en bij zulke patiënten beproeft, waar hij met „zekerheid een simile vindt, hij al spoedig eenige homoeopathische middelen „zal gebruiken en zal eindigen tot de homoeopathie over te gaan”. Ik wil er nog bijvoegen: als niet de vrees van tegen den grooten stroom op te roeien hem weerhoudt, zooals helaas! zoo dikwijls het geval is.

Het is geen *kenmerk* der homoeopathie, dat de geneesmiddelen in kleine giften worden voorgeschreven, maar een noodzakelijk *gevolg* van het grondbeginsel. De homoeopaath stelt ook niet de vraag, hoeveel een patiënt wel zou kunnen verdragen, maar wat is voldoende om het beoogde doel te bereiken. Die vraag mag menig medicus wel wat meer ter harte nemen, opdat het hem niet ga, zooals een beroemd specialist (de naam doet er niet toe), die een mijner kennissen bevrijdde van een lastige, maar ongevaarlijke huidziekte en hem daarvoor een chronische arsenicvergiftiging in de plaats gaf, welke hem ten grave sleepte.

De Schrijver van het artikel spreekt over den strijd tusschen de beide uiteenlopende richtingen in de therapie. Dat de woorden allopathie en homoeopathie niet juist uitdrukken, wat men er onder verstaat, is zeker waar. Maar hier gelden de woorden van LINNÆUS; verba valent ut nummi. Wie heeft nu den strijd aangebonden? zonder twijfel de Afdeeling Rotterdam van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst door haar arrogante motie.

Met den Schrijver ben ik het eens, dat ieder medicus, die handelt zonder wetenschappelijke overtuiging, met het oog op betere finantiële uitzichten, zich zijnen stand onwaardig gedraagt. Maar is hij homoeopaath uit weten-

schappelijke overtuiging (het woord *dogma* in zijn gewone beteekenis verwerp ik *pertinent*), dan handelt hij, zooals hij als eerlijk man behoort te doen.

Prof. STOKVIS acht ik geheel incompetent om zulk een oordeel uit te spreken, als aan het slot van het aangehaalde artikel staat. In 1888 heb ik aangetoond, dat Z.H.Gel. zich voor zijn voordrachten niet voldoende door ernstige studie heeft voorbereid en zich heeft bepaald tot hetgeen hij heeft gevonden in een compendium, dat niet uitsluitend voor medici was geschreven.

Ten slotte herhaal ik de woorden van HAHNEMANN.

Macht es nach, macht es aber genau nach.

S. J. VAN ROYEN.

Math. mag. Phil. nat. Med. & Art. obst. Dr.

Wij meenen dat de Heer v. ROYEN zich de verhouding van de astronomen tot de zwaartekracht-theorie verkeerd voorstelt. Het is niet waarschijnlijk dat zij van critiek van hun beginsel van verklaring hebben afstand gedaan.

Integendeel, door proefneming en berekening wordt nog in onze dagen altijd weer de juistheid van de wetten der gravitatie onderzocht, en het is juist omdat men ze altijd weer bevestigd vindt, dat men er zoo vast aan gelooft.

Hoe staat het daarentegen met het beginsel: *similia similibus curantur*? Het wordt aangenomen door een betrekkelijk zeer klein aantal geneeskundigen, de homoeopathen (de Heer v. ROYEN zal ons wel vergunnen de niet-geneeskundigen die voor homoeopathie propaganda maken niet mee te tellen). Maar zij hebben juist *niet* kunnen aantonen dat dit beginsel met de ervaring in overeenstemming is. Daarom vindt het zoo weinig ingang, waarlijk niet omdat de geneeskundigen geen pathologie beoefenen of zich al te angstvallig verzetten tegen hetgeen van de heerschende meening afwijkt. Laat een homoeopaath de werking van ook maar een enkel geneesmiddel, door proeven op mensch of dier, zoo nauwkeurig bestudeeren als dit door onze pharmakologen gedaan wordt (het voorbeeld van BRONDGEEST met betrekking tot de digitaline ligt den lezers van ons *Tijdschrift* nog versch in het geheugen) en hij zal zien dat er notitie van genomen wordt, ook al luidt de conclusie naar den wensch van den homoeopaath.

De naam van de beroemde specialiteit die de kennis van de Heer v. ROYEN vergiftigde doet er inderdaad niet toe, wel de manier waarop het bestaan van de aangenomen arsenikvergiftiging wordt bewezen. Was de beroemde specialiteit wel de schuldige? Misschien was de patiënt aan minder krasse geneesmiddelen gewend en ging met het arsenik, dat beroemde specialiteiten met groote ervaring hanteeren, wat ruw om. De homoeopathen zullen hun patiënten niet licht door te veel schaden. Wij, die van andere geneesmiddelen ervaring hebben, wier gebruik zich de homoeopathen ontzeggen, meenen dat zij door te weinig schade doen. (Red.).

